

В.А. Кулик, д-р екон. наук, доц. (ПУЕТ, Полтава)

В.О. Головахіна, здоб. вищ. осв. (ПУЕТ, Полтава)

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

У процесі розвитку ринкових відносин усі підприємства України зіткнулися з рядом проблем щодо визначення фінансових результатів та відображення їх у обліку. На сучасному етапі велика кількість підприємств є неприбутковими або ж малоприбутковими, а одним з найважливіших показників, що характеризує ефективність фінансової діяльності підприємства, є фінансовий результат: прибуток чи збиток.

Варто відзначити, що бухгалтерський облік в Україні, відповідно до чинного законодавства, має задовольняти потреби як зовнішніх, так і внутрішніх користувачів. Тому, розширення меж дії облікової політики не лише на показники фінансової звітності, а на систему бухгалтерського обліку в цілому, зумовлює потребу виокремлення елементів облікової політики щодо управлінського обліку як інформаційної бази, призначеної для задоволення інформаційних потреб внутрішніх користувачів облікової інформації у процесі управління підприємством.

Облікова політика повинна мати управлінську спрямованість, тоді вона більшою мірою зможе позитивно впливати на господарські процеси, що відбуваються на підприємстві. Саме інтереси внутрішніх користувачів облікової інформації підприємств є пріоритетними й на задоволення їх потреб повинна бути направлена облікова політика.

У нинішніх умовах проблемним залишається питання щодо неузгодженості класифікації видів діяльності та субрахунків обліку доходів, витрат та фінансових результатів, на яких вони формуються [1].

Наразі, Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій передбачено такий перелік субрахунків до рахунку 79 «Фінансові результати»:

1) 791 «Результат операційної діяльності». На субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід»), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку

собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг; адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 «Собівартість реалізації», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності»);

2) 792 «Результат фінансових операцій». На субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 «Фінансові витрати» та 96 «Втрати від участі в капіталі»;

3) 793 «Результат іншої діяльності». На субрахунку 793 «Результат від іншої діяльності» визначається прибуток (збиток) від іншої діяльності підприємства. За кредитом рахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої діяльності підприємства, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 «Інші витрати».

Для підвищення аналітичності облікової інформації щодо фінансових результатів для прийняття управлінських рішень, вважаємо за доцільне у робочих планах рахунків підприємств ввести до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності», субрахунки другого порядку 7911 «Результат від операційної діяльності» та 7912 «Результат від іншої операційної діяльності».

Для обліку фінансових результатів досить важливим є раціональний вибір облікової політики: вибір методу амортизації, методу оцінки вибуття запасів, нарахування резерву сумнівних боргів тощо. Все це істотно впливає на фінансовий стан, підприємства та у подальшому знаходить своє відображення у фінансовій звітності підприємства.

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій передбачено можливість самостійного вибору підприємством періодичності визначення фінансового результату: 1) щомісячно; 2) щорічно [2].

Підприємство самостійно може обрати один із запропонованих варіантів, проте варто відмітити, що перший спосіб є найбільш доцільним, оскільки складання проміжної звітності є обов'язковим, тому визначення фінансового результату щомісячно є доречним.

Крім того, у внутрішніх розпорядчих документах може бути передбачено порядок розподілу прибутку. Для вдосконалення формування прибутку підприємства та економічного обґрунтування

його потреби пропонуємо здійснювати планування розподілу прибутку в такому порядку:

- 1) визначення потреби у прибутку за напрямками його використання;
- 2) формування цільової структури розподілу прибутку;
- 3) визначення пріоритетності у використанні прибутку за окремими напрямками використання;
- 4) балансування потреби у прибутку за напрямками його використання з можливостями отримання прибутку під час здійснення господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна зробити такі загальні висновки. Фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією. Інформація про результати діяльності відображається у фінансових звітах підприємства та є загальнодоступною інформацією для визначення показників ефективності діяльності підприємства. З метою покращення та підвищення ефективності обліку фінансових результатів доцільним є: запровадити єдині класифікаційні ознаки для фінансових результатів підприємства і розмежування їх за видами діяльності з використанням субрахунків другого порядку.

Інформаційні джерела:

1. Жидеєва Л. І. Облік формування фінансових результатів та використання прибутку: проблеми та шляхи їх вирішення / Л. І. Жидеєва, К. О. Пінаєва // Економіка і суспільство. – 2017. – № 9. – С. 1117–1122.
2. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи: монографія. – Полтава: РВВ ПУЕТ, – 2014. – 380 с.

УДК 657.1

В.А. Кулик, д-р екон. наук, доц. (ПУЕТ, Полтава)
Є.Л. Лівенський, здоб. вищ. осв. (ПУЕТ, Полтава)

АМОРТИЗАЦІЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ: НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Модернізація матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання потребує активізації інвестиційних процесів. Важливим інструментом регулювання процесів відтворення